

WIADOMOŚCI DIECEZJALNE PODLASKIE

MIESIĘCZNIK URZĘDOWY KURJI DIECEZJALNEJ.

Adres Redakcji: Siedlce, Kurja Diecezjalna.

W sprawach prenumeraty i innych administracyjnych adres: Kurja Diecezjalna, Siedlce. || Zeszyty zamienne i egzemplarze recenzyjne należy nadsyłać pod adresem Redaktora.

Przedpłata roczna 20 zł., cena zeszytu miesięcznego 2 zł.

Zgon ś. p. Marszałka Józefa Piłsudskiego.

Od Stolicy Apostolskiej.

Konstytucja Apostolska o Penitencjarji Apostolskiej. Dekret świętej Penitencjarji Ap. w sprawie odpustu za Ciemne Jutrznie. Zarządzenia Św. Kongregacji obrzędów: A. O wnioskach — 1) o wnioskach w sprawie wszczęcia procesu beatyfikacyjnego Sług Bożych, 2) o wnioskach celem uzyskania Officium z Mszą jakiegoś Świętego albo Błogosławionego dla poszczególnych diecezji, 3) o wnioskach celem rozszerzenia jakiejś uroczystości na cały Kościół; — B. Variationes faciendae in Rubricis Breviarii ac Missalis Romani. Odpowiedzi Pap. Komisji do aut. wyjaśniania kanonów Kodeksu na różne wątpliwości.

Uchwała Komisji Prawnej Najd. Episkopatu Polski przeciwko nadużywaniu nazwy „katolicki“.

Z Ordynarjatu.

Decretum executoriale o przyłączeniu do par. Jezyska kilku wsi z par. Kamieńczyk archid. warszawskiej.

Z Kurji Diecezjalnej.

Zarządzenie Kurji Diecezjalnej z racji śmierci ś. p. Marszałka Józefa Piłsudskiego. Nadzór nad działalnością urzędników stanu cywilnego. Rekolekcje kapłańskie w r. 1935.

Zmiany w składzie osobistym Duchowieństwa.

Dziennik czynności J. E. Ordynariusza.

Rozporządzenia prawno-państwowe.

Okólnik Ministerstwa Spraw Wewnętrznych o prowadzeniu zbiorów publicznych przez zakony żebrzące. Rozporządzenie Ministra W. R. i O. P. o organizacji roku szkolnego.

Ze Związku Misyjnego Kleru.

Informacje.

Uniwersyteckie wykłady dla duchowieństwa. Instrukcja dla aspirantów do Wyższego Sem. Duch. w Janowie. Rok 1935/36 w Podl. Mniejszym Sem. Duch.

Poszukiwanie aktu urodzenia Kazimierza Matusza.

Ku uzdrowieniu Polski.

WIADOMOŚCI DIECEZJALNE PODLASKIE

MIESIĘCZNIK URZĘDOWY KURJI DIECEZJALNEJ.

Adres Redakcji: Siedlce, Kurja Diecezjalna.

W sprawach prenumeraty i innych administracyjnych adres: Kurja Diecezjalna, Siedlce.

Zeszyty zamienne i egzemplarze recenzyjne należy nadsyłać pod adresem Redaktora.

Przedpłata roczna 20 zł., cena zeszytu miesięcznego 2 zł.

Zmarł dnia 12 maja 1935 roku

JÓZEF PIŁSUDSKI

Pierwszy Marszałek Polski,

który od lat młodzięcych aż do ostatniej chwili życia pracował dla Polski i cierpiał za Polskę.

Cześć Jego pamięci!

Wieczny odpoczynek racz Mu dać Panie!

Niech ta bolesna chwila śmierci

Pierwszego Marszałka Polski

zjednoczy na zawsze wszystkich w pracy dla dobra,
mocy i potęgi Ojczyzny!

Depesze wysłane z racji śmierci ś. p. Marszałka Piłsudskiego przez J. E. Biskupa Przeździeckiego i J. E. Biskupa Sokołowskiego.

Prezydent Mościcki

Zamek

Warszawa.

Na wieść o zgonie wielkiego niezapomnianego Wodza całego narodu ś. p. Marszałka Piłsudskiego śpieszę zapewnić o moim serdecznym udziale w żałobie narodowej polecając duszę świętej pamięci Marszałka Bogu.

Biskup Przeździecki.

Pani Marszałkowa Piłsudska

Belweder

Warszawa.

Całym sercem podzielam boleść Pani Marszałkowej z powodu wielkiej straty przez zgon świętej pamięci Marszałka. Duszę zmarłego polecam Bogu i zapewniam pamięć w modlitwach zanoszonych wraz z całą diecezją Podlaską. Ufam, że miłosierny Zbawiciel pocieszy Panią i całą rodzinę.

Biskup Przeździecki.

Premjer Sławek

Pałac Rady Ministrów

Warszawa.

Zgon bohaterskiego Wodza niezapomnianego i ofiarnego miłośnika Ojczyzny świętej pamięci Marszałka Piłsudskiego głęboko odczuwam wraz z całą diecezją. Bogu miłosiernemu polecam wielką duszę zmarłego.

Biskup Przeździecki.

Prezydent Mościcki

Zamek

Warszawa.

Z głęboką czcią dla ś. p. Marszałka Piłsudskiego przeżywając powszechną żałobę śpieszę na ręce Pana Prezydenta złożyć zapewnienie modlitw za duszę zmarłego wielkiego Wodza narodu i ku pocieszeniu całej Ojczyzny.

Biskup Sokołowski.

Pani Marszałkowa Piłsudska

Belweder

Warszawa.

Proszę przyjąć wyrazy serdecznego współczucia z powodu bolesnej straty, którą wraz z Panią poniósł cały naród polski przez zgon swego Wodza ś. p. Marszałka Piłsudskiego. Marji Ostrobramskiej polecam duszę zmarłego i modłę się na intencję całej rodziny.

Biskup Sokołowski.

Premjer Sławek
Pałac Rady Ministrów

Warszawa.

Proszę przyjąć wyrazy serdecznego współczucia z powodu zgonu niezapomnianego Wodza ś. p. Marszałka Piłsudskiego, którego duszę polecam Bogu.

Biskup Sokołowski.

Orędzie Pana Prezydenta Rzplitej.

Pan Prezydent Rzeczypospolitej, prof. Ignacy Mościcki, ogłosił dnia 12 maja 1935 roku następujące orędzie:

Do Obywateli Rzeczypospolitej.

Marszałek Józef Piłsudski życie zakończył.

Wielkim trudem Swego życia budował siłę w Narodzie, genjuszem umysłu, twardym wysiłkiem woli Państwo wskrzesił. Prowadził je ku odrodzeniu mocy własnej, ku wyzwoleniu sił, na których przyszłe losy Polski się oprą. Za ogrom Jego pracy danem Mu było oglądać Państwo nasze jako twór żywy, do życia zdolny, do życia przygotowany, a Armję naszą — sławą zwyciężskich sztandarów okrytą.

Ten największy na przestrzeni całej naszej historii Człowiek z głębi dziejów minonych moc Swego Ducha czerpał, a nadludzkiem wytężeniem myśli drogi przyszłe odgadywał.

Nie Siebie tam już widział, bo dawno odczuwał, że siły Jego fizyczne ostatnie posunięcia znaczą. Szukał i do samodzielnej pracy zaprawiał ludzi, na których ciężar odpowiedzialności z kolei miałby spocząć.

Przekazał Narodowi dziedzictwo myśli o honor i potęgę Państwa dbalej.

Ten Jego Testament, nam żyjącym przekazany, przyjąć i udźwignąć mamy.

Niech żałoba i ból pogłębią w nas zrozumienie naszej — całego Naroku — odpowiedzialności przed Jego Duchem i przed przyszłemi pokoleniami.

Prezydent Rzeczypospolitej

I. Mościcki.

Warszawa-Zamek, dnia 12 maja 1935 r.

OD STOLICY APOSTOLSKIEJ.

Konstytucja Apostolska

o Penitencjarji Apostolskiej

PIUS BISKUP

Sługa Sług Bożych ku wiecznej rzeczy pamięci

Najwyższa władza wiązania i rozwiązywania, z łaski Bożej przelana na Nas w osobie św. Piotra, księcia Apostołów, nie mogła, odkąd dostąpiliśmy godności papieskiej, nie zwrócić uwagi Naszej na święty ów Trybunał, za którego pośrednictwem Biskup Rzymski tę samą władzę, którą w Kościele piastuje, w głębszy niejako, a dla dusz niezwykle zbawienny sposób sprawuje, t. j. na św. Penitencjarję Apostolską, której podlegają już to zagadnienia, wylaniające się z sakramentu pokuty, delikatne i najczęściej bardzo trudne, ukryte w głębi sumienia i samemu Bogu znane: już też podlega udzielanie odpustów, dzięki którym wierni otrzymać mogą od Miłosierdzia Bożego odpuszczenie kar za grzechy, które zostały jeszcze po zmazaniu winy w sakramentalnej spowiedzi.

I słusznie. Bo Poprzednik Nasz, ś. p. Benedykt XIV, kiedy mówił o godności św. Penitencjarji, tak napisał: „Dlatego obok wielu innych trybunałów Kurji Rzymskiej, ustanowionych dla różnych rodzajów spraw, pragnęli (Papieże) już od najdawniejszych czasów przedewszystkiem, aby istniał i na zawsze nietknięty pozostał, jakoby źródło otwarte dla domu Dawida na oczyszczenie grzesznika, urząd Apostolskiej Penitencjarji, do którego wszyscy wierni z całego świata chrześcijańskiego mogliby bezpiecznie się zwrócić w swoich duchowych chorobach, nawet ukrytych, osobiście albo w tajemnicy listownie, nawet z zatajeniem nazwiska, i natychmiast uzyskać odpowiednie lekarstwo i dyskretne a bezinteresowne leczenie według woli swojej⁽¹⁾).

Ponieważ zaś My Sami wraz z ukochanym synem Naszym Wawrzyńcem Lauri, Prezbyterem Kardynałem Św. K. Rz. tyt. św. Pankracego, Penitencjarzem Większym, z doświadczenia przekonaaliśmy się, jaką czcią i jak niezwykłą troską otoczony być winien ten Nasz Trybunał, postanowiliśmy jakby dla ponownego okazania, z jaką powagą, roztropnością i subtelnością należy załatwiać sprawy duchowe wiernych, których Kościół do Boga prowadzić się stara, określić i ustalić normy, według których stosowane być mają szerokie i zbawienne uprawnienia, przyznane św. Penitencjarji kanonem 258 Kodeksu Prawa Kanonicznego.

Decyzję tę powzięliśmy tem więcej, że uważaliśmy ją za konieczną z powodu mnóstwa spraw, powstałego z jednej strony przez niezwykły rozrost wzajemnych stosunków ludzkich, jakiego w dawnych czasach nikt nawet domyśleć się nie mógł, z drugiej strony z tego powodu, że przez Motu Proprio ostatniego Poprzednika Naszego ś.p. Benedykta XV²⁾, potwierdzonego potem przez Kodeks Prawa Kanonicznego, sprawę odpustów na zawsze dołączono do św. Penitencjarji. Zakres działania jej

1) Konst. Pastor bonus, z 13 kwietnia 1744.

2) Alloquentes proxime, z 25 marca 1917.

przez to dołączenie rozszerzył się i rozciągnął również na sprawy odnoszące się do forum externum.

Ponieważ jednak Poprzednik Nasz ś. p. Pius X w Konstytucji *Sapientis Consilio* o przekształceniu Kurji Rzymskiej, wydanej 28 czerwca 1908 roku, uważał za pożyteczne powołać się, gdy chodziło o ustrój św. Penitencjarji, na Konstytucję *In Apostolicae*, wydaną 13 kwietnia 1744 roku przez sławnego owego Papieża oraz Mistrza Benedykta XIV, przez którą na podstawie własnego bogatego doświadczenia, nabytego przez praktykę w czasie, kiedy sprawował urząd kanonisty świętego tego Trybunału, zamierzał „w Apostolskiej Penitencjarji utrwalić... racjonalny pod każdym względem sposób postępowania“³⁾, dlatego My także uwzględniamy sławny ten dokument; z niego też zapożyczamy główną treść tej Konstytucji, tak w oznaczeniu nazw i obowiązków urzędników, z których św. Penitencjarja się składa, jak w określaniu postępowania: pragnąc z wyżej podanych powodów, jako też z innych, których nie pora tu wymieniać, przedewszystkiem dostosowania Konstytucji *In Apostolicae*, istniejącej już prawie od dwóch wieków, do potrzeb i wymagań dzisiejszych czasów, z uwzględnieniem jednak, jak to zauważył już ś. p. Pius X tych przedewszystkiem zwyczajów, które niepostrzeżenie wprowadzono do tego św. Officjum, a które w pewnej mierze zmieniły Konstytucję Benedykta XIV.

Istotnie też to Officjum, które zawsze własną posiadało organizację i któremu powierzono zadanie, jakiego nie ma żadne inne Officjum Stolicy Apostolskiej, mianowicie rządu sumienia wewnętrzne, powinno mieć własne swoje urzędniki i prawa, chociaż w sprawie organizacji swojej i urzędników, i tylko w tym zakresie, podlegać ogólnym przepisom, obowiązującym Kurję Rzymską.

Dlatego po zasięgnięciu opinii tegoż ukochanego syna Naszego Kardynała Wawrzyńca Lauri, Penitencjarza Większego, z całą świadomością i po dokładnem rozważeniu sprawy, z pełni Apostolskiej Naszej władzy uchylamy według normy kanonu 22 wszystkie zarządzenia, które w niniejszej Konstytucji ani jawnie ani skrycie (*neque explicito neque implicito*) nie są zawarte, postanawiamy i zarządzamy, co następuje:

1. Św. Penitencjarji, mającej według kanonu 258 Kodeksu Prawa Kanonicznego dwa wydziały, „właściwy Trybunał i Officjum Odpustów“, przewodniczy oraz kieruje nią Kardynał Penitencjarz Większy.

Nie tu miejsce rozwodzić się o wysokiej godności Kardynała Penitencjarza Większego, który nawet po śmierci Papieża officjum swego nie traci i którego obecność Konstytucje Apostolskie⁴⁾ uważają za tak konieczną, że w razie jego śmierci podczas wakansu Stolicy św. Collegium św. winno wybrać innego Kardynała, któryby władzę Penitencjarza Większego piastował; te zarządzenia przez niniejszą Konstytucję całkowicie potwierdzamy; tak samo zatwierdzamy uprawnienia, jemu przysługujące, czy to delegowania Penitencjarzy Mniejszych tak w Rzymie dla bazylik patriarchalnych, jak dla innych bazylik włoskich, Naszej jurysdykcji bezpośrednio podległych⁵⁾, czy też udzielania odpustu 300 dni za każdorazowe dotknięcie różgą pokutną⁶⁾, albo odprawianie uroczystego

3) Konst. *In Apostolicae*.

4) Zob. Konst. *In Apostolicae* Benedykta XIV i *Vacante Sede Apostolica* Piusa X, z 25 grudnia roku 1904, n. 12.

5) Zob. Konst. *In Apostolicae*, Konst. *Quod divina*, z 3 maja 1933 i *lam Annus*, z 13 czerwca 1933 roku.

6) Zob. Dekr. św. Penit., z 6 marca 1917 roku.

nabożeństwa w pewnych kaplicach papieskich, albo nakoniec niesienia duchowej pomocy umierającemu Papieżowi⁷⁾; w niniejszej Konstytucji pragniemy przede wszystkim ustalić stanowisko jego przy kierowaniu Naszym Trybunałem św. Penitencjarji Apostolskiej.

Wybrany przez Papieża z grona Kardynałów Św. K. Rz. i Brewe Apostolskiem mianowany Penitencjarz Większy objąwszy po dokonaniu w Bazylice Watykańskiej osobnych ceremonij wysoki swój urząd, zostaje ustanowiony jako najwyższy piastun wielce rozległych uprawnień św. temu Trybunałowi przyznane. Kardynał Penitencjarz Większy, jak Benedykt XIV już zarządził, „powinien urząd swój sprawować osobiście⁸⁾”; jeżeli więc jaka przeszkoda go powstrzymuje albo jeżeli przez pewien czas Rzym opuszcza i niełatwo można go osiągnąć, powinien za zgodą Najwyższego Pasterza wyznaczyć innego Kardynała, któryby go jako Wice-Penitencjarz zastępował. Wice-Penitencjarz zaś będzie posiadał te same uprawnienia, co sam Penitencjarz i wykonywać je będzie w własnym imieniu. Z powodu jednak pokrewieństwa obowiązków należy dbać o wybór Kardynała, należącego do św. Kongregacji Świętego Officjum.

2. Kardynał Penitencjarz Większy korzysta przy kierowaniu św. Penitencjarją i załatwianiu spraw z pomocy określonej liczby wyższych i niższych urzędników. Do wyznaczenia jednych i drugich przywracamy moc prawną Konstytucji *In Apostolicae* Poprzednika Naszego Benedykta XIV. Pragniemy zatem, aby liczba wyższych urzędników obejmowała teraz i później sześciu i żeby z historycznych względów każdy zatrzymał dawną swą nazwę, chociaż obowiązki ich, zwłaszcza niektórych, nie odpowiadają już całkowicie ich nazwie; wszystkim zaś z wyjątkiem Regensa nadajemy przez tę Konstytucję równe prawa i obowiązki. Są więc: Regens, Teolog (officjum to przywilejem zastrzeżone jest Towarzystwu Jezusowemu⁹⁾), Datarjusz, Korektor, Sygilor, Kanonista; wszyscy są rzeczywistymi Prałatami św. Penitencjarji Apostolskiej. Niższymi zaś urzędnikami są Sekretarz, dwaj Substytucji (jeden dla sekcji Trybunału, drugi dla sekcji Odpustów), nadto wszyscy inni, którym powierza się spisanie t. zw. protokółów Reskryptów i pieczę nad archiwum każdej sekcji. Tak archiwisci, jako ci, którzy sporządzają Reskrypty, mają posiadać tę samą godność. Ten zaś między nimi ma być uważany za wyższego czyli starszego i korzystać z przywilejów z tem związanych, kto wcześniej otrzymał nominację na urzędnika św. Penitencjarji, niezależnie od sekcji, do której należy. Ten porządek niema być zmieniony, chociażby kto przeszedł do innego zakresu działania, czy to w własnej sekcji, czy też w drugiej. Jeżeli nominacje pochodzą z tego samego czasu, starszy wiekiem ma zajmować wyższe miejsce. Urzędników wyższych mianuje Pasterz Najwyższy dekretem Sekretarjatu Stanu, i to w sposób, określony przez wspomnianą Konstytucję *Sapienti Consilio*; niższych zaś urzędników pismem Kardynała Penitencjarza Większego.

Otrzymawszy dekret nominacyjny, a przejmując swój urząd, wyżsi urzędnicy złożą prócz wyznania wiary w formie, przepisanej przez Piusa IV i Piusa IX, przysięgę, o której mowa w Motu Proprio Poprzednika Naszego s. p. Piusa X¹⁰⁾, — stosownie do Dekretu św. Officjum z dnia

7) Zob. Konst. *In Apostolicae*.

8) Zob. Konst. przywiedzioną (*In Apostolicae*).

9) Konst. przywiedzioną.

10) *Sacrorum Antistitum*, z 1 września 1910.

22 marca 1918 roku¹¹⁾ — przed Kardynałem Penitencjarzem Większym w obecności innych wyższych urzędników i wszystkich urzędników jednej i drugiej sekcji, oraz ślubowanie, przez Benedykta XIV w Konstytucji *In Apostolicae* ustalone. Niżsi zaś urzędnicy złożą wyznanie wiary jako też ślubowanie podczas Sygnatury. Obowiązek odnawiania przysięgi, właściwej św. Penitencjarji w czasie pierwszej każdorocznej Sygnatury pozostaje dla urzędników wyższych i niższych niezmienny.

3. Sześciu wyższych Officjałów tworzy zebranie, czyli radę kardynała Penitencjarza Większego; dlatego nietylko Regens, ale także pozostałych pięciu Prałatów mają być zawsze do dyspozycji Penitencjarza Większego. Prócz tego urzędu doradców Penitencjarza Większego wszyscy razem i każdy z osobna, a nie tylko sam Regens, mają być uważani za prawdziwych wyższych urzędników św. Penitencjarji, czem też są istotnie, aby pomagali Regensowi, ilekroć ten za zgodą Kardynała Penitencjarza Większego ich wzywa. Mając więc przed oczyma celowe zarządzenie Benedykta XIV¹²⁾, które od pewnego czasu poszło nieco w zapomnienie, zarządzamy, że do obowiązków wyżej wymienionych Prałatów należy, by kolejno zastępowali Regensa, ilekroć ten jest nieobecny, albo ze słusznego powodu obowiązków spełniać nie może; jest bowiem rzeczą niezmiernie ważną, by w tym Trybunale urzędowali stale, nawet w wakacjach Prałaci, wyżsi urzędnicy, których Benedykt XIV¹³⁾ nazwał ongi nietylko mężami „odznaczającymi się nieskalanem życiem i obyczajami“, jak powiedział, mówiąc o niższych urzędnikach, ale ponadto mężami „o wybitnej wiedzy i o wielkiem doświadczeniu w sprawach sumienia“; My także pragniemy, by posiadali cnoty i wiedzę, wybiegające ponad przeciętną miarę. Wyższy Officjał, zastępujący Regensa, ma korzystać z wszystkich jego uprawnień.

Regens powinien być zatem w stałej łączności z pozostałymi pięciu wyższymi Officjałami i udzielać im informacji, potrzebnych czy to do zarządu Trybunału, czy też do załatwiania spraw, zwłaszcza, jeżeli zastąpić go mają w urzędzie Regensa.

4. Niżsi zaś urzędnicy, t. j. Sekretarz, Substytucji i wszyscy inni, z których żaden nie może być kierownikiem ani decernentem, będą według zakresu działania swego, oznaczonego w niniejszej Konstytucji Naszej i wymienionego w patencie nominacyjnym, mądrze i skutecznie dopomagać do załatwienia spraw w zależności od swoich przełożonych.

5. Regens, zajmujący, jak już sam tytuł wskazuje, pierwsze miejsce pomiędzy sześciu Prałatami, zarządza św. Trybunałem pod bezpośrednim kierownictwem Kardynała Penitencjarza Większego, dbając o karność urzędników i sprawne urzędowanie, według przepisów, obowiązujących wszystkich naczelników wydziałów Rzymskiej Kurji.

Otrzymuje on wszystkie pełnomocnictwa, potrzebne do osiągnięcia celów, dla których św. Penitencjarję ustanowiono, na podstawie kanonu 258 Kodeksu Prawa Kanonicznego. Prócz uprawnień, które w obu sekcjach zastrzeże sobie Kardynał Penitencjarz Większy, wyłączamy wyraźnie z pod władzy Regensa: w sprawie *Odpustów* te wszystkie, które wymieniliśmy w spisie pełnomocnictw, przyznanych Kardynałowi Penitencjarzowi Większemu, nakazując, by trzymano się tego spisu ściśle i bez uchy-

11) Zob. Acta Ap. Sed., vol. X, pag. 136.

12) Konst. przywiedziona.

13) Konst. przywiedziona.

bień; w sprawie sumienia (fori interni) rekursy, odnoszące się do kanonów 132 w łączności z kanonem 214; 827; 828 w łączności z kanonem 1527; 840; 985, 4°; 1060 nn.; 1070; 1075, 2°, 3°; 1138 nn.; również jedynie pro foro interno; 2314; 2320; 2342; 2360; 2363; 2367; 2369; 2371; 2388; 2392. W tych rekursach Regens będzie mógł rozstrzygnąć, czy i o ile zajdzie potrzeba, by spowiednik otrzymał władzę zwalniania od cenzur, a także dyspensowania od wadliwości (irregularitas); ale w tych tylko wyłącznie wypadkach, gdy spowiednik sam mógł być rozstrzygnąć na podstawie kanonów 2254 i 990 § 2, mianowicie, gdyby chodziło o nagłą potrzebę, by dusze przywrócić do stanu łaski i przyjaźni Bożej: całą jednak sprawę powinien przedłożyć kardynałowi Penitencjarzowi Większemu, by od niego otrzymać odpowiedni mandat, ponieważ one w szczególny sposób zostały mu zastrzeżone celem osądzenia ich według norm i zarządzeń, wydanych mu często przez Nas samych, i których razem z innymi — które w przyszłości My Sami albo Następcy Nasi wydadzą — wszyscy urzędnicy bez uchybień i sumiennie powinni przestrzegać. Wkońcu do Regensa należeć będzie, by w rekursach, przekraczających jego kompetencję, z urzędu poszczególne sprawy tak jasno przedkładał, by Kardynał Penitencjarz Większy albo sam Papież mógł je dokładnie poznać i ostateczny wydać wyrok.

Jeżeli przy załatwianiu spraw, czy w jednej czy w drugiej sekcji, nawet tych, które normalnie rozstrzyga Regens sam, wykażą się niejasności albo jakiegokolwiek trudności, Regens przedstawi je Kardynałowi Penitencjarzowi Większemu, a ten odeśle je dla zbadania Prałatom, którzy z uwzględnieniem biegłości poszczególnych z nich, w równych częściach podziela się trudem, aby rozstrzygnięcie było doskonalsze i zupełne; potem zaś podczas Sygnatury nastąpi dyskusja nad temi sprawami. Jeżeli przeto poweźmie się uchwałę, by jakąś sprawę oddać Prałatom do rozpatrzenia, należy ją odesłać do głównych archiwistów, którzy ze swych archiwów dostarczą Prałatom dokumentów, potrzebnych do pewniejszego rozstrzygnięcia, i postarają się o odpisy tej sprawy dla innych Prałatów. Archiwista Trybunału sporządzi duplikat tego dzieła ze wskazówkami i pod kierownictwem Regensa, archiwista sekcji Odpustów uczyni to pod nadzorem i kierownictwem Substytutu tej sekcji.

W razie wakansu urzędu Penitencjarza Większego nie gasną tem samem zwykle pełnomocnictwa Regensa.

6. Jedne sprawy omawia się podczas Sesji codziennej, inne podczas Sygnatury Prałatów czyli wyższych urzędników, inne nakoniec przedkłada się Papieżowi.

a. Sprawy tajne i nie cierpiące zwłoki, napływające do Penitencjarji pro foro conscientiae, domagają się, aby je codziennie rozważyć, zbadać i o ile możności załatwić; wiemy zaś, że św. Trybunał zawsze przestrzegał chwalebного tego zwyczaju. Stąd właśnie powstała potrzeba codziennej Sesji.

Ponieważ zaś według zarządzenia, wydanego ongi przez Poprzednika Naszego Benedykta XIV w sprawie Sekretarzy, Sekretarzowi ani Substytutom „nie wolno zacząć wysyłki którejkolwiek sprawy, chociażby zwykłej albo jasnej, zanim się Regens z nią nie zapozna i jej nie potwierdzi“¹⁴⁾, dlatego Regens odbywać będzie codziennie podwójne obrady: jedne dla spraw sumienia (pro foro interno), drugie dla wniosków o odpusty. Regens sam będzie obradom tym przewodniczył, a równocześnie

14) Konst. przywiedziona.

będzie zawsze obecny Sekretarz. W obradach pro foro interno uczestniczyć ma Substytut tej sekcji; w obradach zaś nad odpustami Substytut, do którego te sprawy należą. Sekretarz i Substytuci postarają się przede wszystkim o to, by podlegli im urzędnicy dokładnie zapisali sprawy do rejestrów i zaznaczyli też wznowienia, o ile nastąpiły; potem powinni je w równej mierze pomiędzy siebie rozdzielić, czytać i pilnie rozpatrzyć, spis ich sporządzić, potem udzielić sobie wzajemnie swych uwag, aby i poszczególni referenci z niemi dokładnie się zapoznali i swoje opinie do sprawy tej wnieść mogli; wkońcu powinni Regensowi podczas obrad dokładną z nich zdać relację. Ten zaś, zanim wyda ostateczną decyzję, powziętą według norm, wydanych już przez Nas dla poszczególnych sekcji, albo które My Sami lub Następcy Nasi jeszcze wydadzą, powinien każdą sprawę osobiście poznać celem przekonania się o prawdziwości i słuszności przedstawionych mu referatów. Tak referenci jak i Regens Trybunału powinni solidarnie brać odpowiedzialność za uchwały.

W sprawach więc sumienia (pro foro interno) Regens nie może powziąć żadnej wiążącej decyzji, jeżeli nieobecny jest Sekretarz i Substytut owej sekcji. Jeżeli przeto niema albo Sekretarza albo Substytuta zastąpić go winien senjor niższych urzędników owej sekcji, obecny w urzędzie, kto zaś jest senjorem, określiliśmy w wyżej podanych przepisach. Ten sam sposób postępowania należy stosować w sekcji Odpustów; jeżeli przeto niema na Sesji Sybstytuta, zastępuje go senjor niższych urzędników owej sekcji. Sesja bowiem ma się ile możności składać z trzech urzędników.

W czasie wakacyj latowych w ten sposób należy rzeczy ułożyć, by nigdy równocześnie byli nieobecni Sekretarz i Substytut sekcji; dlatego tak jeden po drugim będzie następował, by regularnie jeden z nich w Trybunale przebywał; nieobecnego Substytuta dla Odpustów zastępuje spośród obecnych senjor urzędników.

Mimo to należy w czasie wakacyj latowych załatwiać tylko te sprawy, które nie cierpią zwłoki i odnoszą się do zwykłego urzędowania.

A ponieważ, jako niesie zwyczaj, Kardynał Penitencjarz Większy nie uczestniczy w codziennych owych podwójnych obradach, dlatego może zażądać, aby przedłożono mu do aprobaty uchwały, powzięte podczas obrad pod przewodnictwem Regensa, czy to w sprawach sumienia, czy też w sprawie odpustów przed wysłaniem odnośnych reskryptów.

b. Zebranie wyższych urzędników, którym przewodniczy Kardynał Penitencjarz Większy, ma zatrzymać nazwę Sygnatury św. Penitencjarji Apostolskiej. Kardynał Penitencjarz Większy zwołuje zebranie czyli konwent, ilekroć uważa to za potrzebne dla omówienia spraw ważniejszych albo też odnoszących się do jednej i drugiej sekcji, a domagających się głębszego roztrząsania, pozatem na egzaminy tych, którzy z okazji konkursu ubiegają się o stopień niższego urzędnika, albo na egzaminy kandydatów na urząd Penitencjarza Mniejszego w bazylikach.

Skoro Kardynał Penitencjarz Większy ustalił dzień Sygnatury, Regens podaje to zarządzenie dalej Archiwście Trybunału, który przesyła Prałatom spis tych rzeczy, które mają stać się przedmiotem obrad, czy to w sprawach sumienia, czy też odpustów, a równocześnie z polecenia Jego Eminencji uwiadamia o Sygnaturze św. Penitencjarji Apostolskiej. Jeżeli zaś temu Archiwście podlegają sprawy Penitencjarzy Mniejszych, powinien on wedle rozkazu zwołać w odpowiednim czasie kandydatów na ten urząd i uwiadomić, że będą egzaminowani.

Podczas Sygnatury wyżsi urzędnicy, a także Regens, są w sprawach urzędowych tylko doradcami, ponieważ jedynie Kardynał Penitencjarz Większy ma prawo wydania ostatecznego i rozstrzygającego wyroku; podczas egzaminów zaś mają prawo oddania głosów w tajnym głosowaniu, według wydanych w tej sprawie przepisów. Sam Penitencjarz Większy przewodniczy Sygnaturze; urząd Sekretarza piastuje w sprawach sumienia Sekretarz Trybunału, w sprawach odpustów Substytut tej sekcji. Do Penitencjarza Większego należy ustalenie porządku obrad. Po odczytaniu propozycji, zredagowanej przez wyższego urzędnika, wszyscy obecni Prałaci zabiorą w każdej sprawie głos, skoro Penitencjarz Większy zapyta ich o zdanie „według kolejności, obowiązującej podczas Sygnatury“¹⁵⁾, a mianowicie: Teolog, Datarjusz, Korektor, Sygulator, Kanonista; jako ostatni zabierze głos Regens, który, stykając się codziennie z Trybunałem, będzie mógł przytoczyć szczególnie ważne argumenty do ostatecznej uchwały.

Skoro Kardynał Penitencjarz Większy wypowie konkluzję, Regens zapisze ją natychmiast do odpowiedniej rubryki, a potem, zanim obrady przejdą do innego przedmiotu, przeczyta ją, aby się przekonano, czy słowa wiernie wyrażają powziętą uchwałę. Sekretarz Sygnatury nie posiada prawa głosowania ani wypowiedzenia opinii, ponieważ prawo to przysługuje tylko sześciu wyższym urzędnikom. Do obowiązków jego należy przede wszystkim sporządzanie treściwego i dokładnego protokołu z Sessji. Protokół ten, spisany celem podania przebiegu dyskusji do druku, należy podczas następującej Sygnatury odczytać i potwierdzić, a Kardynał Penitencjarz Większy powinien go podpisać. Tak Sekretarz, jak Substytut sekcji odpustów winni swoje protokółarze, własnoręcznie spisane, starannie przechowywać.

Pozatem powinien Sekretarz być zawsze gotów do zreferowania o stanie spraw, do niego należących, które jeszcze nie zostały poddane wnikliwшему roztrząsaniu, ale o których Penitencjarz Większy pragnie poznać zdanie wyższych urzędników. Konkluzje mają być natychmiast przez referenta wpisane w odpowiednich rubrykach i przez niego odczytane, jak zarządzono wyżej, co do obrad nad sprawami, zreferowanymi przez Prałatów.

Wszystkie zaś kwestje, nad którymi obradowano podczas Sygnatury, przedłoży Regens Kardynałowi Penitencjarzowi Większemu, aby ten pod poszczególne dekrytę położył swój podpis. Jeżeli zaś Kardynał Penitencjarz Większy nie jest obecny, Regens będzie przewodniczył Sygnaturze (z wyjątkiem oczywiście takiego przypadku, kiedy wydelegowany został Kardynał Wice-Penitencjarz, posiadający, jak wyżej wspomnieliśmy, wszystkie prawa Penitencjarza Większego i wszystkie jego pełnomocnictwa); dekrytę zaś Sygnatury, której przewodniczył Regens, winny być przedłożone Penitencjarzowi Większemu do potwierdzenia i podpisu. Jeżeli to nastąpić nie może, mają być przedstawione Papieżowi na pierwszej audjencji po Sygnaturze.

c. Kardynał Penitencjarz Większy dwa razy w miesiącu będzie miał Audjencję u Papieża.

Podczas Audjencji należy przedłożyć wszystkie sprawy, przekraczające w jednej lub drugiej sekcji pełnomocnictwa Penitencjarza Większego; wszystkie, którymi Papież już na wcześniejszej Audjencji się zajmował; wszystkie wkońcu, które Penitencjarz Większy (który stale ma być uwia-

15) Konst. przywiedziona.

damiany o wszystkich sprawach, wpływających do Trybunału) uzna za odpowiednie, żeby je przedłożyć Papieżowi, czy to w tym celu, by Papież zapoznał się z tem, co przyczynić się może w tej sprawie do sterowania Kościołem Powszechnym, czy też aby tenże Penitencjarz Większy przy korzystaniu z rozległych i zbawiennych uprawnień św. Penitencjarji otrzymywał wskazówki i pouczenia od Tego, który jako najwyższy kierownik sumień ze względu na Urząd apostolski, przez Niego piastowany, bezwątpienia obdarzony jest szczególną opieką Bożą. Sprawy, przeznaczone na Audjencję apostolską, przygotowuje pod nadzorem i opieką Regensa Sekretarz, jeżeli chodzi o sprawy sumienia; Substytut zaś, gdy chodzi o odpusty. Tak Sekretarz jak Substytut zwróca się w sprawach sobie powierzonych do Kardynała Penitencjarza Większego, aby przedłożyć mu sprawozdanie; przedtem jednak oddadzą je Regensowi do zbadania.

Zarządzamy jednak, by w czasie zamkniętym dla Audjencji Kardynał Penitencjarz Większy mógł sam w nagłych wypadkach wyroki wydawać, nawet gdyby chodziło o rozstrzygnięcia, pociągające za sobą skutki pro foro externo, ponieważ dobro dusz kładziemy ponad wszystko; na najbliższej jednak Audjencji doniesie, o ile to będzie potrzebne, o wyrokach, przez siebie wydanych.

A ponieważ podczas wakansu urzędu Penitencjarza Większego Regens zatrzymuje tylko zwykłe uprawnienia, jak powyżej zarządzono, oświadczamy, że jeżeli taki wakans nastąpi podczas zamknięcia Audjencji, Regens w przypadkach bardzo ważnej i naglącej konieczności sam będzie mógł rozstrzygać.

Sekretarz i Substytut sekcji odpustów winni zapisać na osobnych kartach, każdy dla swej sekcji, wszystko, co godnego zanotowania na Audjencji postanowiono, zwłaszcza jeżeli chodzi o zasady, normy albo zarządzenia, pociągające za sobą zmiany, które należałoby wprowadzić do praktyki św. tego Trybunału. Jeden odpis tych notatek należy oddać Regensowi, który czuwać będzie nad tem, aby przesłano go także pięciu Prałatom. Wiele bowiem na tem zależy, by ci urzędnicy zawsze mieli przed oczami to, co im ułatwić może zadanie.

7. Skoro załatwiono różne sprawy czy to na codziennem zebraniu, czy też podczas Sygnatury, czy też wkońcu na Audjencji, należy wypisać odpowiednie Reskrypty. Obowiązek ten ciąży na Substytutach, którzy powinni przez podległych im Pisarzy, doświadczonych a pilnych, pomiędzy których w różnych częściach rozdzielili sprawy, dopilnować akuratanego wykonania. Ażeby jednak układ Reskryptów, odnoszących się do spraw sumienia, był jednolity, poszczególni wykonawcy mają mieć przed sobą wzór formuł, używanych dawniej i przez Poprzednika Naszego Benedykta XIV¹⁶⁾ przepisanych, które My po pilnem badaniu i rozpatrzeniu, przez sześciu wyższych urzędników podczas Sygnatury dokonaniem, kazaliśmy do przepisów Kodeksu dostosować. Nikomu nie będzie wolno od formuł tych odstąpić, z wyjątkiem ważnej przyczyny i po zatwierdzeniu zmian przez Kardynała Większego.

Do Sekretarza w sprawach sumienia, tak samo do Substytutu Odpustów w sprawach jego sekcji należy wypisanie konceptów czyli „minut“ tych spraw, które jako listy albo Reskrypty wychodzą poza zwykłe i używane formuły, aby podać je dalej Pisarzom do wykonania. Jeszcze raz przypominamy rozporządzenie Benedykta XIV, który, mówiąc o „pro-

16) Konst. przywiedziona.

kuratorach“ samych¹⁷⁾), nakazuje, żeby Sekretarz i Substytut napisane przez siebie „minuty“, zanim oddadzą je Pisarzom, przedłożyli je do aprobaty Kardynałowi Penitencjarzowi Większemu albo Regensowi.

8. Wszystkie akty św. Penitencjarji, mające się ukazać w „Acta Apostolicae Sedis“, muszą mieć podpis Kardynała Penitencjarza Większego, a kontrasygnatę Regensa albo zastępującego go wyższego urzędnika. Tak samo nakazujemy Regensowi albo Wyższemu urzędnikowi kontrasygnować wszelkie inne akty, noszące podpis Kardynała Penitencjarza Większego.

Reskrypty tych spraw, które My sami przez niniejszą Konstytucję wyjąłymi z pod kompetencji Regensa, albo które zadecydowane zostały na Audjencji, albo które zastrzegł sobie Kardynał Penitencjarz Większy, albo które omawiano podczas Sygnatury, mają podpis Regensa „z polecenia Jego Eminencji“, jeżeli Kardynał Penitencjarz Większy imiennie ich nie podpisywał.

W sprawach zaś, podlegających kompetencji Regensa, on sam podpisuje Reskrypty, nic nie dodając.

Wyższy zaś urzędnik, zastępujący Regensa, te Reskrypty, które mieć mają słowa „z polecenia Jego Eminencji“, podpisywać powinien własnym imieniem, nazwiskiem, z podaniem godności, nic innego nie dodając; inne Reskrypty, wymagające podpisu Regensa tylko, podpisze „za Regensa“.

9. Jeśli Regens albo Wyższy urzędnik podpisują, kontrasygnata przysługuje Sekretarzowi albo Substytutom, tak jednak, by Sekretarz mógł kontrasygnować wszystkie Reskrypty obu sekcji, Substytucji zaś wyłącznie Reskrypty swojej sekcji. Pod nieobecność Substytutów, kontrasygnować ma niższy urzędnik, który przez to uzyskuje prawo uczestniczenia w zebraniu, jak to wyżej zarządziliśmy.

10. Mówiąc o Reskryptach św. Trybunału t. j. o Reskryptach, odnoszących się do spraw sumienia, My także przyłączamy się do słów Benedykta XIV: „Nakazujemy, by święcie i ściśle przestrzegano, aby wszystkie czynności urzędników Apostolskiej Naszej Penitencjarji działały się bezinteresownie”¹⁸⁾.

11. Skoro zaś urzędnik, któremu ta sprawa podlega, wysłał Reskrypty, należy poszczególne sprawy złożyć w archiwum, aby je tam według zwyczaju i w należyty sposób zaksięgowano i żeby starannie przechowywali je urzędnicy, mający pieczęć i straż czy to nad tajnem archiwum św. Trybunału, czy też nad archiwum odpustów — oddzielonemi jednak całkowicie jedno od drugiego.

12. Zarządzamy, by to wszystko miało moc obowiązującą za życia Papieża. W razie jednak osierocenia Stolicy Apostolskiej Regens nie będzie miał żadnych specjalnych uprawnień, lecz korzystać będzie tylko z tych, które przysługują mu za życia Papieża. Ponieważ jednak troska o zbawienie dusz, zawsze zagrożone, nie dopuszcza żadnej przerwy i ponieważ usilnie o niem pamiętać należy, dlatego rozkazujemy i zarządzamy, by w razie wakansu Stolicy Apostolskiej Kardynał Penitencjarz Większy miał prawo załatwiania wszystkich spraw, w jakikolwiek sposób związanych z sumieniem¹⁹⁾, nie wyłączając tych, które pozatem za życia Papieża wyjęte są z pod zwykłej jego władzy, ale tylko w razie potrzeby wielkiej i nagłej. Dlatego wolne i dozwolone będzie listowne komunikowanie się pomiędzy

17) Konst. przywiedziona.

18) Konst. przywiedziona.

19) Zob. Konst. Pastor Bonus i Vacante Sede Apostolica, n. 1 b.

urzędem św. Penitencjarji a Kardynałem Penitencjarzem Większym, nawet przebywającym w Konklawe; listy zaś, zaopatrzone w pieczęć urzędu, nie będą poddane żadnym badaniom ani przeglądaniu. W tej sprawie uchylamy wyraźnie zarządzenie, zawarte w Konstytucji *Vacante Sede Apostolica* (n. 50). O tych naglących jednak wypadkach, które Kardynał Penitencjarz Większy postanowi załatwić, uwiadomi przyszłego Papieża na najbliższej Audjencji.

W sprawie korzystania zaś z odpustów i ich udzielania po śmierci Biskupa Rzymskiego, by trzymano się przepisów, wydanych w wyżej wspomnianej Konstytucji Piusa X *Vacante Sede Apostolica* (n. 23 i 24).

Zarządzamy wkońcu i nakazujemy, by wszystkie te zarządzenia używały moc prawną w tym dniu, w którym ukażą się drukiem w „Acta Apostolicae Sedis“.

Zarządzamy zaś i nakazujemy, aby wszystkie dekry, w tej Konstytucji zawarte, miały stałą i niewzruszoną moc prawną, bez względu na Konstytucje i zarządzenia Apostolskie albo na jakimkolwiek innym autorytecie oparte, bez względu na przepisy, zwyczaje i wszystko, co sprzeczne jest z tą Konstytucją, choćby najchwalebniejsze, a zarazem uchylamy je wszystkie władzą Apostolską przez niniejszą Konstytucję.

Zarządzamy też, by kopje albo wyciągi nawet drukowane, lecz przez notariusza podpisane i w urzędową pieczęć jakiego dygnitarza kościelnego zaopatrzone, znajdowały tę samą wiarę, którą dawanoby niniejszej Konstytucji, gdyby była przedstawiona albo pokazana.

Nikomiu zatem nie wolno uchybiać Naszej woli, w tej Konstytucji wyrażonej, ani zuchwale się jej sprzeciwiać; ktoby zaś na to się odważył, niech wie, że ściągnie na siebie gniew Boga wszechmogącego oraz świętych apostołów jego Piotra i Pawła.

Dan w Rzymie, u św. Piotra, dnia 25 marca, w święto Zwiastowania N. M. P., w roku Pańskim 1935, czternastym Naszego Pontyfikatu.

FR. T. PIUS, Z. K. KARD. BOGGIANI, E. KARD. PACELLI,
Kanclerz Św. K. Rz. *Sekretarz Stanu.*

Józef Wilpert, *Dziekan Kollegjum, Protonot. Ap.*

Wincenty Bianchi Cagliosi, *Protonotarjusz Apostolski.*

Święta Penitencjarja Apostolska

(Urząd dla spraw Odpustów)

Dekret.

Dla obudzenia w sercach wiernych powiniennych uczuć wdzięczności dla Męki Pana Naszego Jezusa Chrystusa, która odkupienia naszego jest ceną, w tym zwłaszcza czasie, gdy pamiątka tejże męki w sposób specjalny obchodzi się w Kościele, Jego Świątobliwość Ojciec Święty Pius XI, na prośbę niżej podpisanego Kardynała Wielkiego Penitencjarza, na audjencji udzielonej mu dnia 9 bieżącego miesiąca, łaskawie zezwolił raczył, by wszyscy ci, co będą obecni na nabożeństwach zwanemi Ciemnymi Jutrzniami w Wielką Środę, Czwartek i Piątek, oraz w miarę możliwości

łączyć się będą ze śpiewem psalmów i lekcji przy pomocy pobożnej lektury, pobożnych rozmyślań o Męce Pańskiej lub modlitw, mogli pozyskać, na zwykłych warunkach, odpust cząstkowy dziesięciu lat, za obecność i modlitwę na nabożeństwach tych w którymkolwiek z wymienionych dni, oraz odpust zupełny za obecność i modlitwę we wszystkie trzy dni wspomniane.

Powyższy dekret ważny jest po wszystkie czasy bez wysyłania Dokumentów w formie breve, uchylając sprzeczne z tem zarządzenia.

Dan w Rzymie, w pałacu św. Penitencjarji, dnia 16 marca 1935 roku.
L. S.

(—) *Kardynał W. Lauri*, Wielki Penitencjarz.

(—) *Sekretarz I. Teodori*.

Św. Kongregacja obrzędów

I.

O układaniu wniosków.

Ponieważ niejednen Biskup zwracał się do niniejszej Św. Kongregacji z wątpliwościami, a świeżo nawet z zażaleniami w sprawie wniosków, które zabiegający o przeprowadzenie procesu beatyfikacyjnego Sług Bożych powszechnie posyłają do Ordynariuszów, gotowe już, nieraz nawet drukowane, do podpisu, przeto, aby nie wkrađło się jakieś nadużycie i aby usunąć wszelką niepewność, wydaje się tejże Kongregacji słusznem przypomnienie zainteresowanym przepisów kanonicznych o tej sprawie, jako też i o układaniu wniosków o rozszerzenie Mszy i Officjów bądźto na cały Kościół, bądź też na poszczególne diecezje.

§ 1 — O wnioskach w sprawie wszczęcia procesu beatyfikacyjnego Sług Bożych.

Kanon 2077 Kodeksu prawa kanonicznego orzeka: „Wnioski, w których osoby zajmujące znaczniejsze stanowiska tak kościelne, jak i świeckie albo osoby moralne proszą Ojca św. o wprowadzenie w bieg sprawy Beatyfikacji jakiegoś Sługi Bożego, przedkłada się z skutkiem dodatnim, byleby je napisano dobrowolnie i z własnego przekonania“.

Osobami zaś zajmującymi znaczniejsze stanowiska są: Ich Eminencje Najprzew. XX. Kardynałowie, Ich Ekscelencje Najprzew. XX. Patriarchowie, Arcybiskupi, Biskupi, Opaci bez diecezji, Naczelni Przełożeni Zakonów i Kongregacyj oraz inni Prałaci tak z kleru świeckiego, jak z zakonnego; Głowy państw albo ministrowie, Prezydenci miast albo prowincyj oraz osobistości piastujące podobne urzędy. Osobami natomiast moralnemi są przede wszystkim: Konferencje Biskupów, Kapituły lub Zrzeszenia kapłanów, Zakony albo Kongregacje religijne płci obojga, Bractwa, pobożne Stowarzyszenia i t. p.; również prawodawcze ciała narodowe, rady administracyjne Prowincyj albo Miast, Uniwersytety, zespoły Adwokatów, Lekarzy i t. d. oraz podobne zacne organizacje.

Wnioski ich „przedkłada się z skutkiem dodatnim, byleby, mówi Kodeks, napisano je dobrowolnie i z własnego przekonania“.

Otóż oświadcza się, że przepisom tym nie zupełnie odpowiada wkrađający się zwyczaj, że postulacjorzy sami wnioski gotowe już i nieraz

wydrukowane rozsyłają na cały świat celem gromadzenia podpisów, nie dodając żadnego wyjaśnienia. Niech zatem postulatorzy, jeśli pragną wnioski takie uzyskać, przedłożą życiorys Sługi Bożego umiejętnie przez poważnego autora ułożony albo inne dokumenty sposobne, prosząc uprzejmie Biskupa, albo inne osoby odpowiednie, aby po zapoznaniu się ze sprawą, jeśli zechcą, wnioski własnymi, o ile możliwości, spisane słowy i własne wyrażające zapatrywania, przesłali Najwyższemu Pasterzowi albo Św. Kongregacji Obrzędów.

§ 2 — *O wnioskach celem uzyskania Officjum z Mszą jakiegoś Świętego albo Błogosławionego dla poszczególnej diecezji albo Prowincji kościelnej.*

W pismach tych, które wysłane być mają do Stolicy Apostolskiej, pamiętać należy na dekret Św. Kongregacji Obrzędów, wydany z aprobatą Leona XIII dnia 13 lipca 1896 r., który stanowi:

„1. Prośby wystosowane do nas odnosić się powinny jedynie do Świętych lub Błogosławionych zapisanych w Rzymskiem Martyrologium, albo też oddawna już zażywających czci publicznej, zarządzanej albo zatwierdzonej przez Stolicę św. Zawsze jednakże potrzeba szczególnego polecenia własnego Biskupa, który także, gdy zajdzie potrzeba, dołączy zgodę swojej Kapituły Katedralnej.

„2. W sprawie innych Świętych i Błogosławionych, lubo doznających już oddawna publicznej czci z własnem Officjum i Mszą, potrzeba aprobaty i zatwierdzenia ich czci przez Kościół wedle ogólnych reguł, zanim nastąpi zezwolenie na Officjum i Mszę“.

§ 3 — *O wnioskach celem rozszerzenia jakiejś uroczystości na cały Kościół.*

Przepisy, wyłuszczone w pierwszym i drugim paragrafie, zachować należy również we wnioskach do Ojca św. o rozszerzenie jakiejś uroczystości na cały Kościół.

Niech zatem Najprzewielebniejsi Ordynariusze, jeśli wypadki wymienione zajdą, dobrowolnie i z własnego przekonania wystąpią, jeśli zechcą, z wnioskami i, jeśli chodzi o uzyskanie Officjum i Mszy, osiągnąwszy zgodę swej Kapituły, prześlą je do Św. Kongregacji Obrzędów.

W Rzymie, z Sekretarjatu Św. Kongregacji Obrzędów, dnia 15 stycznia 1935.

C. Kard. Laurenti, Prefekt.

A. Carinci, Sekretarz.

II.

Variationes

Faciendae in Rubricis Breviarii ac Missalis Romani

I. In Breviario Romano.

1. Post Duplicia I classis primaria ponatur:

„Duplex I classis secundarium.

Festum Pretiosissimi Sanguinis D. N. I. C.“

2. Inter Duplicia II classis secundaria expungatur idem Festum Pretiosissimi Sanguinis D. N. I. C., et in fine addatur Festum Maternitatis B. Mariae Virg.“

3. Die 30 Iunii, post Nonam Commemorationis S. Pauli Ap., ponatur: „Vesperae de sequenti, sine ulla Commemoratione“.

4. Die 1 Iulii, post Orationem de 1 Vesperis Pretiosissimi Sanguinis D. N. I. C., expungantur omnes Commemorationes.

Eadem die, post Orationem de Laudibus, dicatur: „Ad Laudes tantum fit Commemoratio diei Octavae S. Ioannis...“.

Eadem die, post Nonam, ponatur:

„In II Vesperis.

Omnia ut in I Vesperis, sed loco ultimi Psalmi, dicitur, Psalmus 147 *Lauda, Jerusalem, Dominum.*

V. *Te ergo quaesumus, tuis famulis subveni.*

R. *Quos pretioso Sanguine redemisti.*

Ad Magnif. Ant. *Habebitis autem... sempiterno.*

Et fit Commemoratio tantum sequentis, ut infra.

Completorium de Dominica, et conclusio Hymni ut in Communi Festorum B. Mariae Virg.“

5. Die 2 Iulii in festo Visitationis B. Mariae Virg., post verba: „In I Vesperis“ ponatur:

„Quando dicendae sint integrae, Antiphonae de Laudibus, Versus et reliqua ut infra.

Ant. *Beata es... alleluia.*

V. *Benedicta tu in mulieribus.*

R. *Et benedictus fructus ventris tui.*

Oratio *Famulis tuis... Per Dominum“.*

Et post hanc Orationem expungantur omnes Commemorationes.

II. In Missali Romano.

Die 1 Iulii, in Oratione Pretiosissimi Sanguinis D. N. I. C. expungantur signa parenthesis quoad verba „solemni cultu“. Post rubricam „In Missis votivis...“ ponatur: „Et in Missis privatis tantum, fit Commemoratio diei Octavae S. Ioannis“.

Urbis et Orbis.

Aucto ritu festi Pretiosissimi Sanguinis D. N. Iesu Christi, Sacra Rituum Congregatio, vigore facultatum sibi specialiter a Sanctissimo Domino Nostro Pio Papa XI tributarum, suprascriptas variationes approbavit, illasque in futuris editionibus Breviarii et Missalis Romani inserendas mandavit. Contrariis non obstantibus quibuscumque. Die 19 Ianuarii 1935.

C. Card. Laurenti, Praefectus.

A. Carinci, Secretarius.

Papieska Komisja do Autentycznego Wyjaśnienia Kanonów Kodeksu

Odpowiedzi na przedłożone wątpliwości.

Ich Eminencje XX. Kardynałowie, należący do Komisji do autentycznego wyjaśnienia kanonów Kodeksu, polecieli na przedłożone podczas sesji plenarnej następujące wątpliwości odpowiedzieć na poszczególne, jak (podano) poniżej:

I. O konferencjach celem pogłębienia teologii moralnej.

P. Czy do zajętych w duszpasterstwie, o których mówi kan. 131 § 3¹⁾, zaliczyć należy kapłanów zakonnych, działających jako katecheci albo wikariusze współpracownicy lub zależni od proboszcza kapelani w szpitalach i innych pobożnych instytucjach.

O. Przecząco w sprawie katechetów zakonnych; twierdząco w sprawie zakonnych wikariuszów współpracowników albo kapelanów, jeśli w myśl kan. 476 § 6²⁾ Kodeksu Prawa Kanonicznego zastępują proboszcza i wspierają go w całej pracy parafjalnej.

II. O spowiedzi zakonníc.

P. Czy słowa: *w miejscu prawnie naznaczonem*, o którym mowa w wyjaśnieniu z dnia 24 listopada 1920 do kan. 522³⁾, rozumieć należy jedynie o miejscu stale albo przejściowo naznaczonem, czy też w myśl kan. 910 § 1⁴⁾ o miejscu wybranem.

O. Przecząco w pierwszej części, twierdząco w drugiej.

III. O roku nowicjatu.

P. I. Czy potrzebny jest indult apostolski, aby kanoniczny rok nowicjatu, o którym mowa w kan. 555 § 1 n. 2⁵⁾, przenieść można na rok drugi nowicjatu wedle § 2 tegoż kanonu.

II. Czy Ordynariusz miejscowy może zwolnić z drugiego roku nowicjatu, jeśli go konstytucje do ważności profesji w myśl kan. 555 § 2 nie wymagają.

O. Do I. Twierdząco.

Do II. Twierdząco, o ile chodzi o Zakony prawa diecezjalnego.

Dan w Rzymie, w Mieście Watykańskim, dnia 12 lutego 1935.

A. KARD. SINCERO, Biskup Prenesteński, *Prezes*.

I. Bruno, *Sekretarz*.

1) Can. 131 § 3: Uczestniczyć w konferencji, albo w braku jej posłać muszą na piśmie rozwiązanie zagadnień (*casuum*), o ile od miejscowego Biskupa nie uzyskają wyraźnego przedtem zwolnienia, tak wszyscy kapłani świeccy, jak i zakonni, choćby wyjęci, pracujący w duszpasterstwie a także inni zakonnicy, którzy uzyskali władzę słuchania spowiedzi od Ordynariusza, jeśli w domach nie odbywa się konferencja.

2) Can. 476 § 6: Prawa i obowiązki jego (wikariusza współpracownika) ocenić należy ze statutów diecezjalnych, z wokacji Ordynariusza i z polecenia samego proboszcza; ale, jeśli czego innego wyraźnie nie zastrzeżono, wikariusz współpracownik powinien na mocy swego urzędu zastępować proboszcza i wspierać go w całej pracy parafjalnej z wyjątkiem ofiarowania Mszy za parafjan.

3) Can. 522: Jeśli wbrew przepisowi kan. 520, 521 jakaś zakonnica dla spokoju sumienia idzie do kapłana aprobowanego przez miejscowego Ordynariusza do słuchania spowiedzi niewiast, spowiedź w jakimkolwiek kościele albo kaplicy, nawet w półpublicznej odbyta, jest ważna i godziwa, przy zniesieniu jakiegokolwiek przywileju przeciwnego; nie może też temu przeszkodzić Przełożona albo sprawy tej badać nawet ubocznie a zakonnice nie są obowiązane do zdawania jej z tego jakiegokolwiek sprawy.

4) Can. 910 § 1: Nie należy spowiadać niewiast poza konfesjonalem, chyba z powodu choroby lub z prawdziwej potrzeby i z zastosowaniem ostrożności, jakie miejscowy Ordynariusz uzna za stosowne.

5) Can. 555 § 1: Oprócz innych warunków, które się w kan. 542 wymienia jako nieodzowne do ważności nowicjatu, należy nadto odbyć go:

1. po skończonym przynajmniej 15 roku życia;
2. przez cały rok bez przerwy;
3. w domu nowicjatu.

§ 2. Jeśli konstytucje dłuższego wymagają czasu dla nowicjatu, nie jest on konieczny dla ważności profesji, chyba że w konstytucjach coś innego wyraźnie zaznaczono.

Uchwała Komisji Prawnej Najdostojniejszego Episkopatu Polski. Przeciwko nadużywaniu nazwy „katolicki“.

Komisja Prawna Episkopatu Polski powzięła następującą uchwałę:
Niektóre organizacje przybierają do nazwy swojej tytuł „katolicki“. Kościół katolicki pragnie, aby we wszystkich organizacjach, stowarzyszeniach, instytucjach i t. p. panował prawdziwy duch katolicki. Aby zapobiec nadużywaniu nazwy „katolicki“ Komisja Prawna Episkopatu Polski postanowiła, że używanie przez organizacje, stowarzyszenia, instytucje, manifestacje przymiotnika „katolicki“ w nazwie jest dozwolone tylko za wyraźną zgodą Biskupa diecezjalnego.

Z ORDYNARJATU.

Nr. 2538/35.

Siedlce, die 21 maii 1935 a.

Henricus Przeździecki

S. Theol. Doctor

Dei miseratione et Sedis Apostolicae gratia

Episcopus Siedlcensis seu Podlachiensis

Decretum executoriale.

Sacra Congregatio Consistorialis sub die 4 maii 1935 an. Nr. 131/35 edidit Decretum „Varsaviensis-Siedlcensis. De mutatione finium dioecesium“ tenoris, prout sequitur: „Fideles pagorum Brzóza, Wywłoka, Łazy-Kaczyniec, Szumin-Poduchowny praedique Brzóza, pertinentes ad paroeciam Kamieńczyk in archidioecesi Varsaviensi, ab Apostolica Sede efflagitarunt, ut a memorata paroecia, ob magnam distantiam, seiungerentur et viciniori paroeciae Jeżyska, dioecesis Siedlcensis, aggregarentur. Porro SSm us Dominus Noster Pius Div. Prov. P. P. XI, rei opportunitate perpensa attento consensu Ordinariorum utriusque dioecesis atque praehabito favorabili voto Excmi D. Francisci Marmaggi, Archiepiscopi titularis Hadrianopolitani in Haemimonto et Nuntii Apostolici in Polonia, oblatas preces benigne excipiendas decrevit. Quapropter, vi praesentis Decreti Consistorialis, statuit ut praefati pagi Brzóza, Wywłoka, Łazy-Kaczyniec, Szumin-Poduchowny ac praedium Brzóza a paroecia Kamieńczyk et ab archidioecesi Varsaviensi separentur atque paroeciae Jeżyska, ad dioecesim Siedlcensem pertinenti, perpetuo uniantur, mutatis hac ratione finibus earundem dioecesium. Ad haec autem executioni mandanda, Sanctitas Sua deputare dignata est praefatum Excmum D. Franciscum Marmaggi, eidem tribuens facultates ad id necessarias et opportunas, etiam subdelegandi ad effectum de quo agitur quemlibet virum in ecclesiastica dignitate constitutum, eidem facto onere mittendi intra sex menses ad hanc S. C. Consistorialem authenticum exemplar peractae executionis actus“. Excellentissimus vero Dominus Archiepiscopus Franciscus Marmaggi, Nuntius Apostolicus in Polonia litteris sub die 15 maii 1935 an. N. 13194 datis Nos subdelegavit, ut praedictum Decretum executioni mandaremus. Attentis

igitur supradictis documentis praesenti Decreto Nostro statuimus et decernimus, ut fideles pagorum Brzóza, Wywłoka, Łazy-Kaczyniec, Szumin-Poduchowny et praedii Brzóza pertinentes ad parochiam Kamieńczyk, archidioecesis Varsaviensis a die 1 Julii a. c. ab archidioecesi Varsaviensi sint separati avulsique atque paroeciae in Jeżyska, huius dioecesis Siedlcensis seu Podlachiensis perpetuo uniantur. Ad promulgandum supradictum Decretum die 23 Junii a. c. fidelibus ex ambone in ecclesia parochiali in Jeżyska ad Sacrum sollemne coadunatis, deputamus ARD. Ceslaum Zgorzałek, administratorem ad ecclesiam parochialem in Jeżyska.

Praesens vero Decretum in 6 exemplaribus confici iubemus, ex quibus duo exemplaria cum Excellentissimo Domino Nuntio communicentur, 2 exemplaria ad Eminentissimum Archiepiscopum Varsaviensem, 1 administratori in Jeżyska demandetur, tandem 1 exemplar in Archivo Curiae Nostrae asservetur.

In quorum fidem etc.

Datum in Siedlce die 21 Maii 1935 anni.

Vicarius Generalis e speciali mandato
Episcopus Auxiliaris Siedlcensis
(—) † Ceslaus Sokołowski

(L. S.)

Cancellarius Curiae

(—) Al. Ejme.

Z KURJI DIECEZJALNEJ.

Zarządzenie Kurji Diecezjalnej.

I. Władza Diecezjalna wydała polecenie, ażeby Księża Dziekani czynnie współpracowali w komitetach powiatowych, utworzonych z racji pogrzebu ś. p. Marszałka Józefa Piłsudskiego.

II. Polecono, aby we wszystkich kościołach diecezji w dniu pogrzebu były odprawione nabożeństwa żałobne najuroczystsze z odpowiednią mową żałobną.

Codziennie od dnia dzisiejszego aż do dnia pogrzebu włącznie we wszystkich kościołach diecezji należy dzwonić przez 5 minut w dzwony kościelne o godzinie 8.45 wieczorem.

Nadzór nad działalnością urzędników stanu cywilnego.

W referacie p. t. „Najnowsze rozporządzenia władz państwowych, dotyczące prowadzenia ksiąg stanu cywilnego“, pomieszczonym w Wiad. Diec. Podlaskich, r. b., str. 66, mianowicie, w punkcie 1. „Władza nadzorcza“, zakończenie tego punktu od wyrazów: „Dotąd utrzymujący księgi stanu cywilnego w czynnościach swych podlegali kontroli władz sądowych...“, może upoważnić do wyprowadzenia wniosku, jakoby dawne przepisy,

wynikające z Kodeksu Cywilnego, a zwłaszcza art. 73, 74, 86 i 89, zostały zmienione i nadzór nad czynnościami księży proboszczów, jako utrzymujących księgi stanu cywilnego, został odąd powierzony powiatowym władzom administracji ogólnej, t. j. starostom. Władza Diecezjalna wyjaśnia, że tak nie jest, gdyż Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 28 grudnia 1934 r., a przede wszystkim art. 5 tego rozporządzenia odnosi się tylko do nadzoru nad działalnością urzędników stanu cywilnego w b. zaborze pruskim, jak to, między innymi, wynika również z cytaty, podanej w nawiasie przy art. 5 wzmiankowanego rozporządzenia, a mianowicie, „Zb. u. pr.“, co oznacza „Zbiór ustaw pruskich“. U nas, t. j. w b. kongresowce nadal obowiązuje Kodeks Cyw. K. P., w sprawie zaś kontroli akt stanu cywilnego i nadzoru nad działalnością utrzymujących księgi st. cyw. Wielebne Duchowieństwo przestrzegać będzie wyjaśnienie Władzy Diecezjalnej, pomieszczone w Wiad. Diec. Podlaskich, 1934 r., str. 147.

Rekolekcje kapłańskie 1935 r.

Rekolekcje kapłańskie odbędą się w r. b. w Siedlcach w dniach od 1 do 5 lipca (początek dnia 1 lipca o godz. wpół do ósmej wieczorem, zakończenie dnia 5 lipca w południe).

Na ten tur, z polecenia J. E. Ordynariusza zostają wezwani następujący kapłani:

1. Andrzejuk Józef	26. Hegier Jan
2. Bazak Jan	27. Hordiewicz Franciszek
3. Białowolski Władysław	28. Jabłoński Marjan
4. Bieliński Edward	29. Jachowicz Stanisław
5. Błachnio Władysław	30. Jakubik Jan
6. Bożyk Dominik	31. Jankowski Walenty
7. Brudnicki Zygmunt	32. Jastrzębski Teodor
8. Cegłowski Aleksander	33. Izdebski Bolesław
9. Chmielewski Józef	34. Kiebański Stanisław
10. Chróściel Aleksander	35. Kłopotek Jan
11. Czapski Leonard	36. Kołodziejczyk Stanisław
12. Czarkowski Kazimierz	37. Kowalik Edward
13. Czajka Jan	38. Kozyra Konstanty
14. Dąbrowski Franciszek	39. Księżopolski Józef
15. Denejko Piotr	40. Kucierzyński Edward
16. Dziega Franciszek	41. Kułacz Michał
17. Fijałkowski Aleksander	42. Kurdziałek Edward
18. Filipowicz Stanisław	43. Leszczyński Karol
19. Gaska Wacław	44. Ławicki Stanisław
20. Górski Bolesław	45. Niesłony Józef
21. Górski Władysław	46. Olędzki Andrzej
22. Gruszecki Stefan	47. Pacewski Antoni
23. Grzeszko Stanisław	48. Pastewski Bronisław
24. Grzymała Czesław	49. Puszkiewicz Józef
25. Harasim Konstanty	50. Tramecourt Tadeusz

II tur rekolekcyj kapłańskich odbędzie się w r. b. w Janowie-Podl. w dniach od 8 do 12 lipca (początek dnia 8 lipca o godz. wpół do ósmej wieczorem, zakończenie dnia 12 lipca rano).

Na ten tur wezwani zostają następujący kapłani:

1. Ceptowski Stefan	26. Rybak Zdzisław
2. Grzybowski Konstanty	27. Ryczkowski Roman
3. Hanicz Antoni	28. Sidewicz Szymon
4. Kazimierzak Jan	29. Siemaszko Zygmunt
5. Dąbrowski Michał Kazimierz	30. Spytecki Sergjusz
6. Malicki Piotr	31. Stokowski Marcei
7. Michalik Franciszek	32. Stułka Piotr
8. Michaluk Józef	33. Sułkowski Michał
9. Murawski Walerjan	34. Świdorski Czesław
10. Nikolski Aleksander	35. Święcicki Antoni
11. Norwa Antoni	36. Tuz Stanisław
12. Odowski Tomasz	37. Wajszcuk Karol
13. Olszewski Władysław	38. Wiackiewicz Józef
14. Orłowski Wincenty	39. Wielgosz Antoni
15. Paduch Antoni	40. Wierzbicki Władysław
16. Petrykowski Eugenjusz	41. Wojtera Bronisław
17. Piekarek Józef	42. Zalski Aleksander
18. Pielasa Stanisław	43. Zaremba Aleksander
19. Pieńkowski Józef	44. Zarębski Stanisław
20. Piętka Stefan	45. Zarych Piotr
21. Pogonowski Władysław	46. Zubka Jan
22. Próchniewicz Franciszek	47. Zubko Paweł
23. Pulikowski Tadeusz	48. Zwierz Piotr
24. Nowek Stanisław	49. Zwierzykowski Władysław
25. Rozlaszyński Antoni	50. Żurmanowicz Czesław

1. Rekolektanci przywiozą z sobą koldrę, poduszkę, prześcieradło, ręcznik i kawałek mydła.

2. Oplatę za utrzymanie uiszczą na ręce Prokuratora Seminarjum Duchownego w Janowie.

3. O ile kto z Wielebnych Księży nie będzie mógł przybyć na wskazany termin dla odprawienia rekolekcyj lub chciałby zmienić odprawienie rekolekcyj Janów na Siedlce, obowiązany jest prosić Władzę Diecezjalną na dwa tygodnie przed terminem — inaczej poniesie koszt, związane z przygotowaniem posiłku dla rekolektantów.

Siedlce, dnia 6 maja 1935 roku.

Wikarjusz Generalny

Biskup Sufragan Podlaski

† Cz. Sokołowski.

Notarjusz Ks. E. Pacewski.

Zmiany w składzie osobistym Duchowieństwa.

Mianowani: ks. kanonik Konstanty Pabisiewicz, prefekt szkół w Węgrowie, administratorem par. Adamów; ks. Stanisław Krygielski, kapłan diecezji tyraspolskiej, wikariuszem par. Wilczyska; ks. Jan Dziezdzic wikariuszem par. Górzno; ks. Jan Bakiera, administrator par. Swory, wikariuszem par. Ostrów; ks. Konstanty Kozyra, wikariusz par. Okrzeja, administratorem par. Wola Ossowińska; ks. Wiktor Sopyła wikariuszem par. Wisznice.

Przeniesieni: ks. Stanisław Grzymała, wik. par. Korytnica Łask. na wikariat do par. Sobienie Jeziory; ks. Władysław Bazyluk, wik. par. Żelechów, na wikariat do Ceranowa; ks. Zygmunt Syroczyński, wik. par. Maciejowice, na wikariat do Knychówka; ks. Jan Michałowski, wik. par. Suchożebry, na wikariat do Maciejowic; ks. Stanisław Sitniczuk, wik. par. Wisznice, na wikariat do Suchożebr; ks. Stefan Lipowski, proboszcz par. Skrzyszew, na administratora par. Parysów; ks. Bolesław Włodkowski, adm. par. Ostrów, na adm. par. Skrzyszew; ks. Leon Kalinowski, proboszcz par. Adamów, na administratora par. Ostrów; ks. Antoni Paduch, prob. par. Różanka, na adm. par. Swory; ks. Zdzisław Rybak, adm. par. Wola Ossowińska, na adm. par. Różanka; ks. Franciszek Ołdakowski, wik. par. Wilczyska, na wikariat do Adamowa; ks. Piotr Stułka, wik. par. Górzno, na wikariat do Sokołowa; ks. Czesław Wrzosek, wik. par. Wojcieszków, na wikariat do Ryk; ks. Adolf Właźlacki, wik. par. Ryki, na wikariat do Międzyrzecza, par. św. Mikołaja; ks. Marjan Głowacz, wik. par. Ostrów, na wikariat do Wojcieszkowa; ks. Jan Zakrzewski, wik. par. św. Mikołaja w Międzyrzeczu, na wikariat do Ostrowa.

6 kwietnia 1935 r. **umarł** w Parysowie ś. p. **ks. Eugenjusz Woyciechowski**, kanonik honorowy katedralny, proboszcz parafii Parysów. Przeżył lat 62, w kapłaństwie 39.

Niech odpoczywa w pokoju!

Dziennik czynności J. E. Ordynariusza.

Kwiecień

Dnia 11 — J. E. Ordynariusz wyjechał do Warszawy.

Dnia 12 — był na konferencji w sprawie unijnej.

Dnia 13 — powrócił z Warszawy.

Dnia 14 — Niedziela Palmowa. O godz. 6³/₄ rano odprawił w kościele przy szpitalu miejskim mszę św. a następnie zaniósł do szpitala Najśw. Sakrament i tu więcej niż 80 osób sam zasilł Chlebem Anielskim.

Tegoż dnia o godz. 9¹/₂ w kościele katedralnym poświęcił palmy i przewodniczył w uroczystej procesji. Był obecny na sumie.

Dnia 17 — Wielka Środa. O godz. 4 po południu w katedrze przewodniczył w Ciemnej Jutrznii.

Dnia 18 — Wielki Czwartek. W katedrze celebrował mszę pontyfikalną, konsekrował oleje św., umywał nogi starcom.

- O godz. 4 po południu przewodniczył w katedrze w Ciemnej Jutrzni.
- Dnia 19 — Wielki Piątek. Rano był w katedrze na nabożeństwie.
O godz. 4 po południu przewodniczył w katedrze w Ciemnej Jutrzni.
- Dnia 20 — Wielka Sobota. Rano był w katedrze na nabożeństwie.
O godzinie 7-ej wieczorem odprawił w katedrze rezurekcję z procesją.
- Dnia 21 — Wielkanoc. O godz. 11-ej odprawił w katedrze sumę pontyfikalną, podczas której przemawiał.
O godzinie 1-ej po południu przyjmował u siebie w pałacu życzenia od duchowieństwa miejscowego.
- Dnia 22 — wyjechał do Lourdes na zakończenie Roku Jubileuszowego.

Maj

- Dnia 3 — powrócił z Lourdes.
Dnia 4, 5 i 6 — był na Zjeździe Episkopatu.
Dnia 7 — powrócił do Siedlec.
Dnia 13 — wyjechał do Warszawy i tu przez dni następne załatwiał sprawy Kościoła i był na pogrzebie ś. p. Marszałka Józefa Piłsudskiego.
Dnia 19 — wyjechał do Rzymu.

Rozporządzenia prawno-państwowe.

Okólnik Nr. 23

z dnia 12 kwietnia 1935 r.

o prowadzeniu zbiórek publicznych przez zakony żebrzące.

(Nr. AP. 1-20).

Do

P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu

na m. st. Warszawę i Starostów.

Z uwagi na podniesione wątpliwości i pewną rozbieżność w postępowaniu władz w zakresie prowadzenia zbiórek publicznych przez zakony żebrzące, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia co następuje:

Zakony żebrzące nie są wolne od obowiązku uzyskiwania pozwoleń, przewidzianych w ustawie z dnia 15 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 162).

Z istoty jednak zakonu żebrzącego wynika, że są one w położeniu szczególnem; podstawą ich istnienia i pracy jest korzystanie z ofiarności publicznej. Zbieranie ofiar staje się tu czynnością normalną i ciągłą. Wypływa stąd konieczność do pewnego stopnia odrębnego, a nieraz

nawet wyjątkowego traktowania próśb zakonów żebrzących w tych sprawach.

Z reguły więc, jeśli zakon żebrzący istotnie nie posiada innych źródeł dochodów lub też jeśli dochody takie są niewspółmiernie małe w stosunku do rzeczywistych potrzeb zakonu, pozwolenie na zbiórkę publiczną powinno mu być wydane. Wydania takiego pozwolenia (w granicach koniecznej potrzeby) nie mogą wstrzymywać nawet ogólne zarządzenia o ograniczeniu akcji zbiórkowych, wydane np. ze względu na szczególne nasilenie akcji na rzecz pomocy bezrobotnym i t. p. Jest to tem bardziej słuszne, że zakony żebrzące w większości przypadków prowadzą działalność dobroczynną, która w razie braku niezbędnych funduszy musiałaby być zahamowana.

Zasięg terytorjalny akcji zbiórkowej powinien się kształtować w zależności od rozmiarów potrzeb zakonu oraz stopnia zainteresowania danego obszaru w jego istnieniu i działalności; zasięg ten mógłby obejmować więc obszar, na którym znajduje się siedziba zakonu i ewent. obszary, korzystające z jego działalności dobroczynej; inne obszary mogą być objęte taką zbiórką, tylko w razie konieczności i jeśli miejscowe warunki na to pozwalają.

Oczywiście wydawanie i warunki pozwoleń będą również zależne od tego, czy zakon pod względem organizacyjnym daje pewność należytego korzystania z pozwolenia.

Z uwagi na normalny charakter oraz potrzebę dostosowywania akcji zbiórkowych do wyżej podanych warunków, przy wydawaniu pozwoleń zakonem żebrzącym należy stosować zwykły tryb postępowania t. zn. w razie szerszego zasięgu zbiórki decydować po porozumieniu się z zainteresowanymi wojewódzkimi władzami administracji ogólnej.

Wkońcu Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przypomina, że rozporządzenie z dnia 14 lipca 1934 r. (Dz. U.R.P. Nr. 69, poz. 638) w §§ 1 ust 3 i 10 ust. 1 przewiduje specjalne ulgi co do sposobu przeprowadzania zbiórek przez zakony.

(—) *T. Krychowski*

Podsekretarz Stanu.

Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 4 maja 1935 r. (Nr. II Pr-2332/35)

o organizacji roku szkolnego.

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 389) zarządzam, co następuje:

§ 1. Rok szkolny trwa od dnia 1 września do dnia 31 sierpnia włącznie następnego roku kalendarzowego.

§ 2. Rok szkolny składa się z 2 półroczy nauki szkolnej oraz z feryj.

§ 3. Pierwsze półrocze obejmuje I okres szkolny, który trwa od dnia 3 września do dnia 22 grudnia włącznie.

Drugie półrocze obejmuje okresy szkolne II i III.

II okres szkolny trwa od dnia 10 stycznia do dnia 31 marca włącznie.

III okres szkolny trwa od dnia 1 kwietnia do dnia 21 czerwca włącznie.

§ 4. Ferje zimowe trwają od dnia 23 grudnia do 9 stycznia włącznie następnego roku kalendarzowego.

Ferje wielkanocne trwają dni 7: od wielkiej środy włącznie do wtorku poświętecznego włącznie.

Ferje letnie trwają od dnia 22 czerwca do końca roku szkolnego. Dni 1 i 2 września są również wolne od nauki.

§ 5. Rozporządzenie niniejsze odnosi się do państwowych i publicznych szkół powszechnych, szkół średnich ogólnokształcących, zakładów kształcenia nauczycieli i szkół zawodowych. Dla niektórych typów szkół zawodowych może być ustalona odmienna organizacja roku szkolnego.

§ 6. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 20 sierpnia 1935 r. Równocześnie traci moc obowiązującą rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 18 listopada 1932 r. o organizacji roku szkolnego (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 8, poz. 96).

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego

(—) W. Jędrzejewicz.

Ze Związku Misyjnego Kleru.

Na Związek Misyjny w dalszym ciągu wpłacili następujący księża: Karol Leszczyński, Piotr Patalong, Stanisław Kawecki, Michał Kułacz, Edward Jakubczak, Ignacy Jasiński, Edward Kurdziałek, Bronisław Pastewski, Stanisław Szczepański, Stanisław Gajowniczek, Michał Gałęcki, Infułat Karol Dębiński, Konstanty Pabisiewicz, Stanisław Joszt, Stefan Ceptowski, Franciszek Balicki, Wacław Gąska, Julian Kułakowski, Tomasz Odowski, Franciszek Zapadka, Teodor Jastrzębski, Stanisław Kołodziejczyk, Czesław Grzymała, Zygmunt Brudnicki, Eugenjusz Bujno, Apolinary Rybiński, Władysław Bąk, Aleksander Zaremba, Andrzej Zawistowski, Infułat Tadeusz Osiński, Eugenjusz Petrykowski, Konstanty Sikora, Konstanty Tomaszewski, Bronisław Lubieniuk, 40 Alumnów Sem. Duch. w Janowie.

Uniwersyteckie wykłady dla duchowieństwa.

Rektorat Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego w porozumieniu z rektoratem seminarjum duchownego w Lublinie urządza wykłady naukowe dla duchowieństwa w dniach od 2 do 5 lipca b. r. Ogólnym tematem wykładów będzie „Kościół“.

Szczegółowy program jest następujący:

Dn. 2 lipca.

Godz. 10. Msza św. i otwarcie.

Godz. 11. Obiektywna wartość Odkupienia a symbolizm modernistyczny — X. prof. A. Słomkowski, Lublin.

Godz. 12. Kościół jako mistyczne ciało Chrystusa Pana — X. prof. A. Tymczak, Przemyśl.

Godz. 5. Kościół jako najwyższy sędzia w zagadnieniach religijnych — X. prof. J. Kruszyński, Lublin.

Godz. 6. Czem Kościół może najbardziej pociągnąć do siebie współczesnych ludzi — X. rektor J. Maśliński, Katowice.

Dn. 3 lipca.

Godz. 10. Kościół jako instytucja prawna — X. prof. M. Wyszyński, Lwów.

Godz. 11. Istota i zadania kapłaństwa w Kościele Chrystusowym — X. prof. T. Wilczyński, Lublin.

Godz. 12. Istota Mszy św. w świetle współczesnych poglądów teologicznych — prof. J. Florkowski, Kraków.

Godz. 5 i 6. Jedność Kościoła a współczesne próby zjednoczenia Kościołów chrześcijańskich — X. prof. Wł. Goral, Lublin.

Dn. 4 lipca.

Godz. 10. Pojęcie Kościoła w nowszej teologii protestanckiej — prelegent będzie później podany.

Godz. 11. Pojęcie Kościoła w nowszej teologii prawosławnej — X. prof. M. Niechaj, Lublin.

Godz. 12. Postawa Kościoła względem współczesnych prądów umysłowych — X. prof. J. Pastuszka, Lublin.

Godz. 5. Postawa Kościoła wobec teorii i praktyki państw totalnych — X. rektor A. Szymański, Lublin.

Godz. 6. Dogmatyczne podstawy Akcji Katolickiej, jako pomocniczego organu kapłaństwa — X. dyrektor St. Wojsa, Włocławek.

Dn. 5 lipca.

Godz. 10 i 11. Idee przewodnie w konkordatach, zawartych przez Piusa XI — X. prof. J. Wiślicki, Lublin.

Godz. 12. Kościół i sprawy religijne w Konstytucji polskiej — X. prof. P. Kałwa, Lublin.

Godz. 5. Czem jest Kościół dla Polski — prelegent będzie podany później.

Godz. 6. Czem jest Stolica Apostolska dla Kościoła i ludzkości — X. dyrektor Wł. Lewandowicz, Warszawa.

Wykłady będą się odbywać w gmachu K. U. L. Kierownictwo zastrzega sobie możliwość zmian, o ile będą konieczne. Karta wstępu wynosi 5 zł., mieszkanie, obiad, kolacja — 5 zł. dziennie. We wszystkich sprawach, związanych z wykładami, należy zwracać się pod adresem: Wykłady uniwersyteckie dla duchowieństwa, Lublin, Uniwersytet.

Zgłoszenia na mieszkanie i utrzymanie należy skutecznie najpóźniej do dn. 25 czerwca b. r.

Instrukcja

dla aspirantów do Wyższego Seminarjum Duchownego Benedykta XV w Janowie Podlaskim.

1. Na rok akademicki 1935-36 aspiranci do stanu duchownego będą przyjmowani z maturą państwową gimnazjum typu klasycznego lub huma-

nistycznego, typu zaś przyrodniczo-matematycznego po złożeniu egzaminu z łaciny przed Władzą seminaryjną.

2. Kandydaci powinni w czerwcu, lipcu lub sierpniu zgłosić się osobiście z odpowiednimi dokumentami do Kurji Diecezjalnej w Siedlcach (od godz. 12—2 p. p. oprócz niedziel i świąt) lub do Seminarjum w Janowie Podlaskim.

3. Aspiranci przed przyjęciem mają złożyć następujące dokumenty:

- a) podanie o przyjęcie na imię Ks. Rektora Seminarjum,
- b) życiorys własny z fotografią z ostatniej doby,
- c) metrykę urodzenia,
- d) świadectwo szkolne,
- e) świadectwo moralności od Ks. Proboszcza i Ks. Prefekta,
- f) świadectwo lekarskie o stanie zdrowia i świadectwo szczepienia

ospy.

4. Aspiranci, przyjęci do Seminarjum, powinni przybyć do Janowa punktualnie dnia 3 września (zjazd).

Każdy z aspirantów przywiezie:

a) łóżko żelazne i krzesło, b) ubranie, obuwie, bieliznę, przynajmniej po 4 sztuki, c) pościel: siennik lub materac, kocyk, poduszkę, prześcieradło, poszewki, nakrycia na łóżko, d) miednicę, dzbanek i kubek (metalowe), e) szczotki do czyszczenia ubrania, obuwia i t. d.

5. Opłata: 450 (czterysta pięćdziesiąt) złotych rocznie można płacić ratami zgóry conajmniej dwumiesięcznymi, t. j. 90 (dziewięćdziesiąt) złotych.

Rok 1935|1936.

Podlaskie Mniejsze Seminarjum Duchowne.

Zadaniem Mniejszego Seminarjum jest przygotowanie kandydatów do Większego Podlaskiego Seminarjum Duchownego; to też do Seminarjum Mniejszego przyjmowani będą **tylko ci**, którzy pochodzą z rodzin uczciwych, pracowitych, pobożnych, wolnych od życia gorszącego i **okazują chęć poświęcenia się służbie Bożej w stanie kapłańskim**. Przy Seminarjum, **wyłącznie dla alumnów**, istnieje Prywatne Męskie Gimnazjum Biskupa Podlaskiego, mające klasy I, II i III now. ustroju oraz VI, VII i VIII dawn. ustr. z programem gimnazjów państwowych humanistycznych. Kandydaci będą przyjmowani tylko do klas I, II, III i VI. Wiek kandydatów do klasy I od 12 do 16, do kl. II—13 do 16 lat i t. d. Kandydaci do kl. I, którzy wykażą się świadectwem z ukończenia 7 oddziałów 7-klasowej publicznej szkoły powszechnej, mają zdać egzamin z religii, języka polskiego, przyrody, arytmetyki z geometrią, historii i geografii, w zakresie programu 6 oddziałów takiejże szkoły. Kandydaci, którzy ukończyli 6 oddziałów publicznych szkół powszechnych 3, 4 i 5 klasowych, zdawać będą pełny egzamin w zakresie programu 6-ciu oddziałów 7-klasowej publicznej szkoły powszechnej, względnie w zakresie programu kl. I i II gimnazjów dawnego ustroju, z wyjątkiem rysunków, robót ręcznych, śpiewu i ćwiczeń cielesnych. Kandydaci ze świadectwem państwowych gimnazjów humanistycznych z językiem **niemieckim**, mający

oceny z postępów w nauce dobre i dostateczne, a sprawowanie bardzo dobre, będą przyjmowani bez egzaminu. Kandydaci do klasy II, III i VI z państwowych gimnazjów matematyczno-przyrodniczych podlegają egzaminowi z łaciny. Wszyscy inni kandydaci mogą być przyjęci do klasy II po zdaniu egzaminu z religii, języka polskiego, łacińskiego, niemieckiego, historii, geografii, matematyki, fizyki, chemji i przyrodoznawstwa w zakresie klasy I n. u. czyli trzyklasowego programu gimnazjum państwowego d. u., a do klas III i VI — po zdaniu egzaminu z tychże przedmiotów i z łaciny według takiegoż programu do odpowiednich klas. W gimnazjum wykładają **tylko język niemiecki**. Kandydaci niepromowani lub wydalenii z jakichkolwiek zakładów naukowych przyjmowani nie będą. Egzaminu rozpoczną się dnia 17 czerwca o godzinie 9-ej rano w Siedlcach, w gmachu gimnazjalnym. Kandydaci **z rodzicami lub opiekunami** winni przybyć w oznaczonej godzinie dnia 17 czerwca, a wyjechać dopiero po ukończonych egzaminach. Po wakacjach nowi kandydaci będą przyjmowani o tyle, o ile w seminarjum będą wolne miejsca, egzaminu zaś odbędą się dnia 20 sierpnia o godz. 8 rano. Przed d. 17 czerwca **rodzice** kandydatów, a **nie kandydaci**, (podania bowiem kandydatów nie będą uwzględniane), pod adresem: Rektor Seminarjum, Siedlce, winni nadsyłać **bezw warunkowo**: 1) podanie o przyjęcie kandydata; 2) metrykę urodzenia kandydata; 3) świadectwo lekarza o szczepieniu ospy, szkarlatyny i o stanie zdrowia kandydata; 4) krótki życiorys kandydata, napisany przez niego własnoręcznie; 5) świadectwo szkolne; 6) WJX Proboszczowie przysłać przez pocztę, w lakiem zapieczętowanej kopercie, świadectwo o **pochodzeniu kandydata, jego moralności i chęci wstąpienia do stanu duchownego**; 7) uczniowie, przybywający z gimnazjów państwowych lub prywatnych, winni koniecznie przedstawić **świadectwo odejścia od Dyrekcyj tych gimnazjów, z których odchodzą**.

Uwaga 1. Na pisma i pytania, do których nie będzie dołączony znaczek pocztowy na odpowiedź, Zakład nie będzie odpowiadał.

Uwaga 2. Wszyscy kandydaci, przyjęci do Mniejszego Seminarjum, mogą mieszkać tylko w gmachu seminarjum, gdzie otrzymają oprócz nauki i mieszkania, stół, opał i światło za opłatą 600 zł. rocznie, t. j. za 10 miesięcy, która to opłata jednak w ciągu roku może być podwyższona. Rozpoczęty lub niedokończony miesiąc uważa się za cały. Opłata ta będzie uiszczona **bezw warunkowo** z góry w ratach miesięcznych t. j. dnia 15 sierpnia, września, października, listopada, grudnia, stycznia, lutego, marca, kwietnia i maja. W opłacie rzeczonyj mieści się 25 zł. miesięcznie za naukę i 35 zł. za utrzymanie ucznia w Seminarjum. Nadto za użycie pomocy naukowych uczniowie wnoszą co rok dnia 15 sierpnia 30 złotych i 6 złotych na fundusz gier i zabaw. Za egzamin wstępny kandydat wpłaca 10 złotych; wreszcie 6 zł. miesięcznie na fundusz wycieczkowy. Wycieczki są obowiązkowe. Jeżeli fundusz ten w ciągu roku nie będzie wyczerpany w całości, pozostała reszta będzie zwrócona wpłacającemu go. Wszelkie inne wpłaty zwracane nie będą.

Uwaga 3. Każdy alumn, przyjęty do Seminarjum, przywiezie z sobą: poduszkę, 3 poszewki, 3 prześcieradła na łóżko, kołdrę, 3 prześcieradła pod kołdrę, kapę koloru ciemnego na łóżko, dzbanek na wodę, kubek na wodę brudną, 3 ręczniki, grzebień, szczoteczkę do zębów, mydło, pastę do butów, szczotkę do czyszczenia ubrania, 2 ścierki do podłogi, 2 ścierki do ścierania kurzu, 3 koszule, 3 pary kalesonów, 6 par skarpetek, pienia-

dze na książki, zeszyty i p.; za opłatą zaś 15 zł. rocznie otrzyma do użytku od Seminarjum a) łóżko żelazne, b) siennik wypchany słomą, e) umywalnię żelazną z miską do mycia, d) na dwóch śpiących obok siebie żelazny stolicek z półeczkami i e) na każdy kurs jedną miskę do mycia nóg.

Rektor Sem. Mn. i Dyrektor Gimnazjum.

Kazimierz Matusz szuka miejsca, gdzie został ochrzczony i gdzie ma spisany akt urodzenia.

Kazimierz Matusz urodził się w r. 1900, dokładnej daty urodzenia nie pamięta, z ojca Grzegorza i matki Magdaleny z Osiejów w Huzlewie, tejże gminy pow. siedleckiego.

Matusz obecnie jest żonaty, ma żonę i czworo dzieci. Przez lat 14 bez przerwy pracuje w fabryce wagonów w Ostrowcu-Kamienna, pow. opatowskiego, woj. kieleckie.

I Matusz i jego rodzice — byli katolikami.

Matusz był też i zagranicą.

Dyrekcja fabryki, w której obecnie pracuje, wymaga koniecznie od Matusza metryki urodzenia. Niedostarczenie tego dokumentu grozi Matuszowi utratą pracy, a więc i nędza całej rodziny.

Z książek.

„Ku uzdrowieniu Polski“.

Ks. Fr. Nowakowski, str. 253. Cena 2.80 zł.

Ukazała się nowa książka pod powyższym tytułem. Autor jej, Ks. Fr. Nowakowski, Dyr. Diec. U. Ż. R., znany jest w Polsce z jego działalności w zakresie rozwoju t. zw. Kółek Żywego Różańca.

Obok innych wydawnictw organizacyjnych dla Kółek Żyw. Róż. wydaje on już od 3-ich lat znane i cenione na całą Polskę „Czytanki Żywego Różańca“.

W tych „Czytankach Żyw. Róż.“ Ks. Nowakowski co miesiąc stara się dostarczać całe bogactwo myśli żywotnych i w sposób przystępny porusza bardzo poważne zagadnienia, obrazując różne niedomagania, jakie świat dzisiejszy przeżywa, a zarazem wskazuje prawdziwe lekarstwo na te choroby czasu.

To wszystko autor zebrał w jedną całość, uzupełnił i wydał w jednym tomie p. t. „Ku uzdrowieniu Polski“.

Każdy powinien przeczytać tę pożyteczną książkę.

A gdyby w Polsce wszyscy myślący ludzie nietylko przeczytali tę książkę, ale i dobrą wolą przyjęli do serca swego wszystkie myśli tam rzucone — zaiste — spełniłoby się wtedy to, co autor wyraził w przedmowie do tej książki — Polska byłaby uzdrowioną i duchowo odrodzoną.

Warto zauważyć i to, że książka ta — ze względu na dobór tematów i sposób przeprowadzenia ich — nadaje się jako oryginalne „Czytania Majowe lub Październikowe“.

Nabyć można wprost u autora pod adresem: Karnkowo, poczta Lipno Warsz.

Masonerja w Polsce.

Dr. Mieczysław Skrudlik.

Nakładem i drukiem Księgarni i Drukarni Katolickiej, Sp. Akc. w Katowicach, ul. Marszałka Piłsudskiego 58.

Redaktor **Ks. Jan Grabowski.**